

CANADA.

THE SWEDISH WEEKLY

ARG. XI

Winnipeg, Manitoba: Onsdagen den 15 Juli.

N:R 28

Om kvartanar.

En oceanisk saga om den sköna Melusina förtäljer lakaren dr Born i en uppsats öfver folket på Karolinön i Jap. hvilken uppsats insänds till Sällskapet för antropologi, etnologi och forhistoria i Berlin.

Det är historien om Fro-Gut schik. Det sist nämnda ordet betyder på Jap språket deflor; dock synes det icke vara utslutet, att man fordöm afven därmed be-tecknat den s. k. sjökon, Dugoby, hvilken i förutiden förfirrat sig från Palau, där ofta vis-sar sig, till kusterna af Jap. Natteid kommo ofta två Gutschike sammnade till land, de gömde sina ryggen i sanden och förvandlade sig genast till två sköna ungmör. Genom småso-gens sprungo de till kvinnornas dansplats och sågo dansarna. Då natten gått till ända, skynde de tillbaka till hafstrand och framgräde åter sina ryggen i sanden. Så fort de placerade dem på ryggen, förvandlade de åter till fiskar och summo ut i hafvet. Men en man satt en gång uppe i en kokospalme och såg huru fiskarna gömde sina fenor och blefvo ungmör. Han steg raskt ned och tog den ena af fenorn och gömde den i en skof. Då nu fiskorn på morgonen återvände från dansen, fann den ena icke fenan och måste bedröfvad äse, huru hennes kamrat sam därifrån; då steg mannen ned från trädet, förde flickan till sitt hus, gal henpe att äta och tog henne till sin hustru. Men fennan dolde han sorgfälligt i en matta. Men då mannen en dag hade gått till skogen, återfann hustrun sin fe-na. Genast skyndede hon ned till hafstrand, tog fennan på ryggen och blef strax en fisk. Raskt simmade hon tillbaka ut i hafvet. En lång tid hade förlutit, då mannen en dag i sällskap med sin son seglade ut på fiskafänge. Och som han för omkring och spanade efter fisk, kom en stor sådan simmande. Den kretsade hela tiden kring kanoten och hoppade fram och tillbaka öfver det utlagda betet. Men zossen ropade till fadern: "Se, en sådan fisk!" Då grep mannen ljuströ och högg fisken. Men då han tog upp den i kanoten, såg han på fennan att han hade dödat sin hustru. Då lade han fisken i några mattor. Gråtande gräde han ned i jorden och lade många stenar öfver den. Sedan drog han med sina barn till skogen och stannade där, sorgande i tjugu dagar. Sedan återvande de till sitt hem och lefde som förut, mannen och barnen.

Denma fisk efterkommande lefva, som det uppgifves, annu i denna dag, och en patient, som dr Born skötte, en femtonårig yngling från Gatschbar, siges le-da sin härstamning från deussumma.

Åtseende efter ett halft århundrade: Två bröder, Charles och Henry Lie mann, hvilka som gossar kommit från Wismar till Förenta staterna, ha återfunnit hvarandra i ett soldathem i Milwaukee.

Ingen af dem hade haft en a-ning om, att de på det soldathem, dar de i lugn skola tillbringa återstoden af sina dagar, voro hvar-andra så nära.

Händelsevis gjorde anstaltens köck den anmärkning, att de båda veterannerna Lieermann voro så lika hvarandra som ett par bröder. Nu blef det frågor och funderingar och slutligen förklarades hemligheten.

Henry Lieermann hade som sex-årig gosse kommit till Amerika

och fått tak öfver hufvet hos en onkel. Flera år efteråt kom hans bror, Charles dit, utan att Henry fick några underrättelser därom. Båda delogo i inbördeskriget, Henry i armen, Charles i marinen. Den sistnämnde har helt nyligen intagits på soldat hemmet, och så följde det lyckliga återseendet.

Till fursten af Monaco auto-mobilolycka förknippar sig en treflig anekdot, berättad af "Le Figaro". Som våra läsare torde påminna sig hände olyckan i Frankrike ej så långt från Paris. Fursten slungades ur automobilen och erhöfl flere skador på ena armen och benet. Man förde honom till byns läkare, hvilken med ett raskt gre p vrod benet i led och sedan lat den för honom oberokante patienten gå. Fursten bad, innan han gick, lakaren om en kapp att stöja sig på. Men lakaren afböjde tvärt denna bön med den anmärkning, att han icke hade någon kapp att skänka bort. Kanhända kunde hans tjänare stå till tjänst med en sådan. Fursten linkade verkligen med tjannrens gamla, grofva kapp till järnvägsstationen för att därifrån fara till Paris. Efter någon tid erhöfl lakaren ett bref af följande innehåll: "Högt ärade herr doktor! Jag tillåter mig gifva eder några upplysningar om den förölyckade automobilfararen, hvilken ni behandlade, måhända något brutalt. Emellertid är jag icke längre ond på eder; som eder tjannars kapp var mig till stor nytta och ni ju ingen äger, så tillåter jag mig tillika med mina bästa tacksgelser öfversända till eder en spatserkapp. Albert, furste af Monaco."

Samtidigt med brefvet anlände under lakarens adress ett paket, som innehöll ett spansk rör med en dyrbar krycka af guld, hvar-på lakarens initialer voro ingravade.

Han dokumenterade sig. Præsten: Hvem skall få den där praktiga kakan, som du har min-gosse?

Petter: Det skall den få, som kan säga den största osannin-gen.

Præsten: Å fy, barn! Då jag var vid din ålder, ljög jag aldrig.

Knut (knuffar till Petter): Hör du, ge pastorn kakan!

Jordens mäktigaste vattenfall — alltså ännu större än Niagara — antagas Victoriatallen i Zambesifloden i Centralafrika vara. Engelsmannen Fax har beräk-nat den kolossala vattenmassans användbara fall till 75 meter. Fallen ha en bredd dubbelt så stor som Niagara och en mycket större höjd.

Man tänker nu draga nytta af denna naturkraft, detta så mycket mer, som den afrikanska längdban-nen i den närmaste framtiden kommer att gå fram till Victoria-fallen. Man skall då på allvar ta-ga ita med de förberedande arbe-tena för att vid fallen anläggas elek-trisk kraftstation. Denna station kommer sannolikt att laggas rätt vid floden så att dess vattenmassa genom stälror kan ledas fram till turbinerna.

Rören bli gigantiska, sannolik-sot i genomskärning, och turbin-er och dynamo därefter. Den producerande strömmens spän-ning är ännu ej bestämd; dock har man tänkt sig kunna fördela kraft i en cirkumferens af 500 km. om-kring stationen. Det är klart, att utloandets denna stortatade plan skall få den största betydelse för kultiveringen af denna del af kontinenten.

I det mörkaste Preussen. I en större by i Pommern forestod val af två representanter för landtids-igen, berättar "Tagl. Rundschau", och trakterns godsägare underrät-tade sina underhåfvande om huru de skulle gå till äga vid valet. Han slöt med dessa ord: "Det blir således bäst, att jag rättar mig efter pastorn och sedan göra ut detsam-ma som jag." I enlighet med den-na bestämmelse försiggick valet på följande sätt. Pastorn yrtrade först:

— Jag väljer godsägaren v. Schultzy och mig själf.

Därpå kom godsägaren:

— Jag väljer pastor Vogel och mig själf.

Sedan kom inspektoren:

— Jag väljer pastor Vogel och mig själf.

Och kusken:

— Jag väljer pastor Vogel och mig själf.

Så fortgick det hela tjänarska-ran utefter. Om godsägarens kän-slor under denna valförfattning förmåler historien ingenting.

— Om han varit Modigare. En anka, som begrafv tre män, gick en dag tillsammans med en af sin-a ungdomsbeundrare och såg till de karna dödas gravar. Efter en melankolisk paus munnade hon till sin följesagare:

— I den där raden kunde du också ha legat, Alfred, om du ha-ra varit en smula modigare.

— Just det, ja. Gamle Anderson: Det har verkligen gjort mig ledsen att höra, att du bör-jat spela poker, och att du förlorade 100 kr. i går kväll.

Unge Anderson: Hvad är det för ett dumt sladder? Jag kan ju inte en gång det spelet.

Gamle Anderson: Nej, de som vunnit pengarna af dig be-rättade mig just det.

Kristi porträtt. Ett egen-domligt dokument rörande Kristi utseende har offentliggjorts i "La Semaine religieuse", som utkom-mer i Montreal.

Den allmänna legenden gör af Kristus "det vackraste af männ-skors barn", som det antod guds-son. Det ofvannämnda doku-mentet synes gifva denna legend stöd.

Det lyder:

"Publicus Lentulus till romer-ska senaten!

"I dessa tider har framträdtt och lever än i dag en man af sällsynt dygd, som hans lärjungar kalla guds son.

Han botar sjuka och uppväcker döda. Han är välskapad och för-tjänar uppmärksamhet. Hans ansikte är sådant, att de, som be-trakta honom, kunna såväl älska som hata honom. Hans hår har en blond, ren färg, är tätt åtsittan-de ända till öronen, och från öronen till axlarna faller det i vågiga, glesa lockar; en bana skiljer håret mitt på hufvudet, och hvardera hälften är struken åt sidan, såsom modet är i Na-zaret.

Hans panna är ren och klar, utan rynkor eller fläckar, hans släta ansikte förskönas af en lätt rodnad; nasen är valformad; det fulliga skägget är af samma färg som håret, ganska ljus och kluf-vet i midten.

I hans blick skönjes kloket och öppenhet, hans ögon äro blå med olika ljusskiftningar. Han är förfärlig, när han formannar; i samtal är han älskvärd; hans i-akttagelser äro lifliga, ehuru han alltid förblir lugn.

Ingen har sett honom skrattra men ofta har man sett honom falla tårar. Han är valväxt, bar sin kropp högre; hans armar och händer äro sköna, att man

Liberala Kandidater

Nominerade för provinsvalen den 20 juli.

Arthur ..... John Williams
Assinibois ..... Jos. Prefontaine
Avaldale ..... C. W. Miller
Birtle ..... Hon. C. J. Mickle
Beautiful Plains ..... Dr. McKee
Brandon City ..... A. C. Esser
Carillon ..... A. Hebert
Centre Winnipeg ..... Dr. McArthur
Cypress ..... Wm. Little
Daphnia ..... John A. Campbell
Deloraine ..... Geo. Paterson
Dufferin ..... James Riddell
Emerson ..... George Walton
Gimli ..... S. Jonasson
Gilbert Plains ..... Thos. Young
Gladstone ..... Thos. L. Morton
Hamiota ..... David Jackson
Killarney ..... Geo. R. Monteith
La Verand'ye ..... W. Lagimodiere
Lakeside ..... Wm. Fulton
Lansdowne ..... T. C. Norris
Montclair ..... Hon. Thos. Greenway
Moulton ..... D. D. Campbell
Minnedosa ..... Neil Cameron
Morden ..... George H. Bradshaw
Morris ..... N. Comeault
North Winnipeg ..... J. W. Coekburn
Nortfolk ..... J. D. Hunt
Portage La Prairie ..... Edward Brown
Riel ..... Dr. Winkler
Rockwood ..... A. R. Leonard
Russell ..... W. J. Dolg
Springfield ..... Thos. H. Smith
St. Andrews and Kildonan ..... F. W. Clingan
St. Boniface ..... M. O' Donohue
St. Charles ..... H. Chevrier
South Brandon ..... John Watson
South Winnipeg ..... H. Cameron
Swan River ..... A. J. Cotton
Turtle Mountain ..... John S. McEown
Verden ..... F. W. Clingan

har nöje af att betrakta dem. Hans stamma är djup. Han ta-lar föga. Han är byggsam. Han är med ett ord så vaaker, som en man kan vara. Han kallas Jesus, Marias son."

Canada Nyheter.

Den nionde elevatoren upptogs nu i Indian Head.

Metodisterna skola bygga en högskola i Edmonton.

Westinghouse kompaniet skall anlägga stora verkstäder i Hamilton, Ont.

Ett ångbåtsbolag har bildats i Edmonton med uppgift att etable-ra sjöfart på Saskatchewan floden.

Dödsfall. Domaren Armour från Toronto afled i lördags i London, England.

Självmord begick en ung typograf i Ottawa, emedan hans flam-ma bröjt vja sig-kall.

Dömd knifskärare. En italiens-er blef i Fort William dömd till tre års straffarbete för knifskär-ning.

Väderleksrapporterna från näs-tar: alla delar af landet förtära att vara gynnsamma. Regnsku-rar hafva fallit och hvetet går i ax.

Hvete kan nu forslas billigare från Port Arthur till Montreal än från Chicago till New York. C. N. R. bolaget håller på att uppfo-ra en elevator till, som skall rym-ma 3½ millioner bu.

Ames & Co., den stora börsmäk-larefirman i Toronto, som för en tid sedan inställde sina betalin-gar, har änyo öppnat sin rörelse, sedan dess affärer upplärats till kreditörernas belåtenhet.

Cementverken vid Morden, Man-omma, att inom kort uppföras. Direktörerna hade härom dagen möte i Toronto och beslutade derom. Fabriken skall vara färdig att kunna leverera cement för säsongen 1905.

Kvarnbolaget i Keewatin har visat en vacker omvårdnad om-sina arbetare, i det de afsatte 11,000 dollars till en arbetarefond, i hvilken alla bolagets arbetare, som varit i dess tjänst minst 9 år, blifva delaktiga.

En seg trut. Auktionisten S. W. Wallace i Allison, Ont., sköt sig, i ett anfall af ilseda. Han affy-rade två revolver skott i munnen, men tros kunna räddas.

Mordbrand i Rosser. I söndags eftermiddag blef farmaren Julls hus, fyra mil norr om Rosser ned-bränd, under det familjen var i kyrkan. I huset förvarades där-jämte pänningar och en del dyr-barheter. Drängen har också försvunnit, men ej i elden.

St. Boniface, den franska staden på andra sidan Red River, har som fört en tyvärd bilvaro, har också fått sig en slang af slevv-trån det allmänna framåtskridan-det. Ett stort antal hus uppföras dar i sommar, och ett vattenverk projekteras.

Ny strejk hotar C. P. R. "Se-dan en tid tillbaka hafva under-handlingar pågått mellan ledar-na af "carrens" och bolaget för åstadkommande af en bättre lö-netariff. Af alla tecken att döma synes ett uppgörande i godo kom-ma till stånd, enär ingen strejk blifv förklarad i måndags.

Mördaren häktad. Ett ruskigt blodrama utspelades ej långt från Beausejour, i det en galicisk farmare hittades i ett busksnär-med klufvet hufvud, antagligen gjort med en yxa. Lucas Kyryk, som misstänktes för dådet, för-svann samtidigt. I går blef han emellertid tagen i närheten af Al-tona och införpassad till Winni-peg.

15 millioner dollars öferskott i statskassan. Finansministern framlade i fredags balanskontot för det den 30 juni afslutade fiska-låret. Statsinkomsterna uppgå till \$63,739,271, hvilket är en ökning af \$7,455,578. Utgifter-na uppgå till \$41,449,103, hvil-cket är \$806,213 mindre än förlidet år.

En sorglig olyckshändelse inträffade i fredags afton i Rat Por-tage Lumber Co:s såg, i det S. Carlson, en ung norsk arbetare, som skötte en bandsåg, träffades af en träribba så våldsamt i magen, att han på lördagen afled. På samma sågverk höll ett par personer blifva ihjälslagna af en fallande timmerstock. De und-kommo dock med lifvet.

Rat Portage. Många sommar-gäster vistas i år vid den vackra sjöstaden, hvilket visar att staden ännu åtnjuter sin gamla popula-ritet.

Pastor E. Rehner anlände i söndags kväll till staden och kommer att betjuna den luther-ska församlingen därstädes en må-nads tid.

Grann-östmå. I byn Harrow, Ont., utspelades ett blodigt upp-träde förriden lördags kväll. Tvänne grannar, Edmonds och Richardson, hade sedan en lång tid tillbaka lefvat i ovänskap öf-ver eganderätten till ett litet stycke land, värderadt till 85 cts. Sagda kväll kulminerade ovän-skapen i öppet slagmål, hvarvid revolverarne tillgreps. Edmonds stannade på valplatsen såsom lik och Richardson sätter i fängelset i Windsor, onklagad för mord.

Hvad Canada erbjuder åt degi-ga pojkar. Vid en fest för Bar-nadogossar, höll hertigen af Ar-gyle härom dagen i London ett tal, hvar i han framhöll de stor-artade framtidsutsikter hyggliga grabbar kunna ha i Canada. Den goda hertigen sade, att 50 dollars räckte till att sända en gosse till vestern, och om han der skötte sig, så kunde han snart blifva en stor och framstående man i något litet samhälle, borgmästare i stan-den, sedan medlem af legislaturen, derefter medlem af parlamentet

i Ottawa, och kanske sedan en vacker dag komma tillbaka till England som ett canadensiskt sändebud, som får åka i konung-ens vagn och med sin röst utöfva inflytande på kejsardömetts politik. Ej underligt om smågrab-barne belöande hertigens tal med bjerligt bifall.

Parlamentet
Sessionen i Ottawa kommer att förtgå en månad till ungelär. O-vaoligt mycket arbete har denna gång blifvit lagd då våra farbröders skuldor, som det synes. Förnäm-ligast är det Grand Trunk Pacific bilten, som upptagit den mesta tiden. Detta förslag är af den stör-sta betydelse för västra Canada. Bolaget skall gifva 5 millioner Jollars som säkerhet att banan blir färdig inom fem år. Så fort bilten passerat, kommer därfor bolaget att gripa till värdet med arbetets utö-f-rande. Den stora stambanan från Winnipeg till Atlantiska hafvet kommer att ägas af Dominion. Från Winnipeg till Pacific kusten komier regeringen att endast ga-rentera 75 procent af kostnaden. Bibanor däremot skall bolaget byg-ga utan statsunderstöd. Genom att äga den stora utloppsleden till Atlantiska hafvet, samt för öfrigt kontrollera systemet i sin helhet, torde Canada faktiskt få en stats-järnväg utan att dock behöfva se styrelsen af banan hemfallen under partipolitikens missbruk.

Ministerkris har uppstått i Otta-wa, i det järnvägsministern Mr. Blair beslutit att resignera på grund af oenighet med sina kollegor öfver Grand Trunk Pacific bilten. Men-ingslöskjaktigheter har uppstått öf-ver den östra delen af banan, som går till Moncton, hvilken därigenom för ett stycke går parallellt med In-tercolonial banan, och följaktligen väntas att skada densamma.

Barr kolonien var här omdagen-uppe för en het diskussion i parla-mentet, och immigrationsdeparte-mentet fick uppbära angreppet från oppositionens sida. Inrikesminstern fick emellertid tillfälle att fram-läggja saken i sitt rätta ljus. Rev. Barr hade på eget initiativ organiserat företaget i England och hade ingen annan öfverenskommelse med re-geringen än att denne skulle reser-vera ett visst landområde för kolo-nien och hålla det för dess räkning en viss tid. Något penningbidrag hade ej gifvits, men som departe-mentet misströdde arrangörernas förmåga att leda företaget rätt, gaf departementet allt det bistånd, som var möjligt, och inga kolonister ha-de rönt så mycken omvårdnad från regeringens sida, som Barr-kolo-nisterna. Mr Barr's koloniserings-förslag kunde ej heller afböjas, på det att den engelska allmänheten ej skulle få det intrycket, att rege-ringen motsatte sig engelsk invand-ring.

I en nya valkretsindelningar, som företages efter hvarje folkräk-ning kommer att behandlas under denna vecka.

De extra anslagsbeviljningarne hafva varit uppe för diskussion denna vecka. Det är att hoppas att farbröderna ej skola visa sig njugga mot vesterns anspråk, i synnerhet North West Territorierna där det finnes ett så stortatid öf-verskott i statskassan och finans-erna i öfrigt äro i ett så blomstran-de skick.

Nordbor.
Hylltop den 11 juli 1903
Till den sista hvilan invigdes den 8 dennes stoftet af Mr P. O. Wallström hvilken den 6 dennes stilla och tidsfullt, i sitt hem, af-sommnade i tron på sin herre och frälsare.

Mr P. O. Wallström var född den 13 januari 1851 i Jerfsta by af Bjerrå församling Herdöands län. W. var i yngre år sjöman samt seglade runt alla världshaf-ven och under sina resor kom han i beröring med alla sorters nation-er och raser samt skildrade lifvet af hvarje som en vanlig samtän-niska ej får beqvittas.

För 16 år sedan anlände han hit till landet och de första åren arbetade han som brobyggare vid hvarvarande järnvägar, och efter två års vistelse här, var han i stånd att hittaga sin familj samt upptog land i Scandinavia hvilket han sedan med flit påarbetat. På de se-nare åren har han lidit af en sorts sjukdom, som hvarken han själf eller läkare kunnat säga hvad det varit. Han har konsulterat flera läkare här i landet och två gånger varit öfver till Sverige sökande råd och bot för sitt onda, men utan resultat. Döden befriade honom från hans plågor och vid bår-nen stå sörjande en trogen maka, barn och barnbarn samt en stor vänkrets. Frid öfver den hädan-gångnes minne.

Regn ha vi nu hatt en lång tid, regn för dagar, regn i skurar ibland små ibland stora, och ännu synes som om mer vore att förvänta.

Måster Johnson, som oaktadt sitt i Tyndall gifna löfte ett ej mera rida på hästrygg, utan det skulle blifva på bicycle, har nu ändrat taktik, ty nu har han vildt i sko-garna på ryggen af en mår, och han tycker sig må rätt godt uppe i högfjellet och bäst af allt är att han inte behöfver göra några uppe-håll på sin vandring när han behöfver ett bad, ty det får han lika grundligt där han sitter i sadeln som om han vore inne i någon af storstadens moderna badinrätt-ningar, och ni skall få se när han en vacker dag anländer till eder office att ren landluft och rent kallt vatten gjort stora förändringar på hans korpus, så tror ä-minstone

Fran utlandet.
"Berliner Tageblatt" offentlig-gör följande meddelande från sin korrespondent i Budapest: Vid undersökning af konung Alex-anders arkiv ha de ohyggligaste uppteckningar gjorts. Man fann en lista öfver 90 offerare och 1,000 civila, som skulle mördas den 20 juni. Den dagen hade man nämligen för afsikt att vidta en för-fattningsförändring, glände ut på att införlifva drottning Dragas familj med den förutvarande ko-nungafamiljen.

Från sin korrespondent i Rom innehåller tidningen följande tele-gram: Från de bäst underrättade serbiska kretsar erfar man, att mördarna ingalunda hade fider ueslandets val och ide-llä mål för ögonen den blodiga natten. Den påstås, att drottning Dragas svä-ger, öfverste Maschin, och hans morbröder hade samlat flera milli-oner francs såsom betaling för sitt blodspill. Konung Peter skall icke kunna företa något mot Maschins vilja. Dennes motstånd är nämligen liktydigt med blodspattens återupprepaude gentemot det nya konungahuset. Serbien har kommit in på en o-öfverskådlig korruptionsväg.

Hvad betyder allt detta? Från Krakau, Ryssland, meddelas, att grymheterna mot judarne fort-ätas. Förre veckan ägde der ett blodigt uppträde rum. Några per-soner gingo genom judekvarteren och utdelade förgiftade karameller åt judabarnen. Innan man upptäc-te ularnarnes förehafvande hade ett hundratal barn blifvit förgif-tade, af hvilka de fleste afled under svåra plågor. I judekvar-teret uppstod upplopp, och de stormade polistationen för att lyncha ularnarna. En kosack-hop utkommenderades, hvilken högg in blankt på den uppretade, obevännade judemassan.

Från Serbien meddelas, att man kommit på spåren en komplot, att mördra den nyvalde konungen.